

Revisjon av tilleggsavtaler Covid-19

Flytoget AS

Avtaleperiode 12. mars -
31. desember 2020

20. august 2021

The EY logo is positioned in the bottom right corner of the page. It consists of the letters 'EY' in a bold, white, sans-serif font. Above the 'Y' is a yellow chevron pointing to the right. The logo is set against the background of the railway tracks and gravel.

Building a better
Working World

Disclaimer

Vår gjennomgang og kontroll er av rådgivende art og utgjør ikke noen revisjon eller annen form for sikkerhet som definert av styret i Den norske Revisorforening. Vi gir følgelig ikke uttrykk for noen form for sikkerhet i regnskapsspørsmål, om regnskaper eller annen finansiell informasjon.

Ingen av tjenestene utgjør noen juridisk oppfatning eller noe juridisk råd.

Vår rapport kan kun brukes i forbindelse med kontroller av den leverandør som inngår i rapporten og skal ikke distribueres til andre parter eller brukes i noen annen sammenheng uten vårt skriftlige forhåndssamtykke.

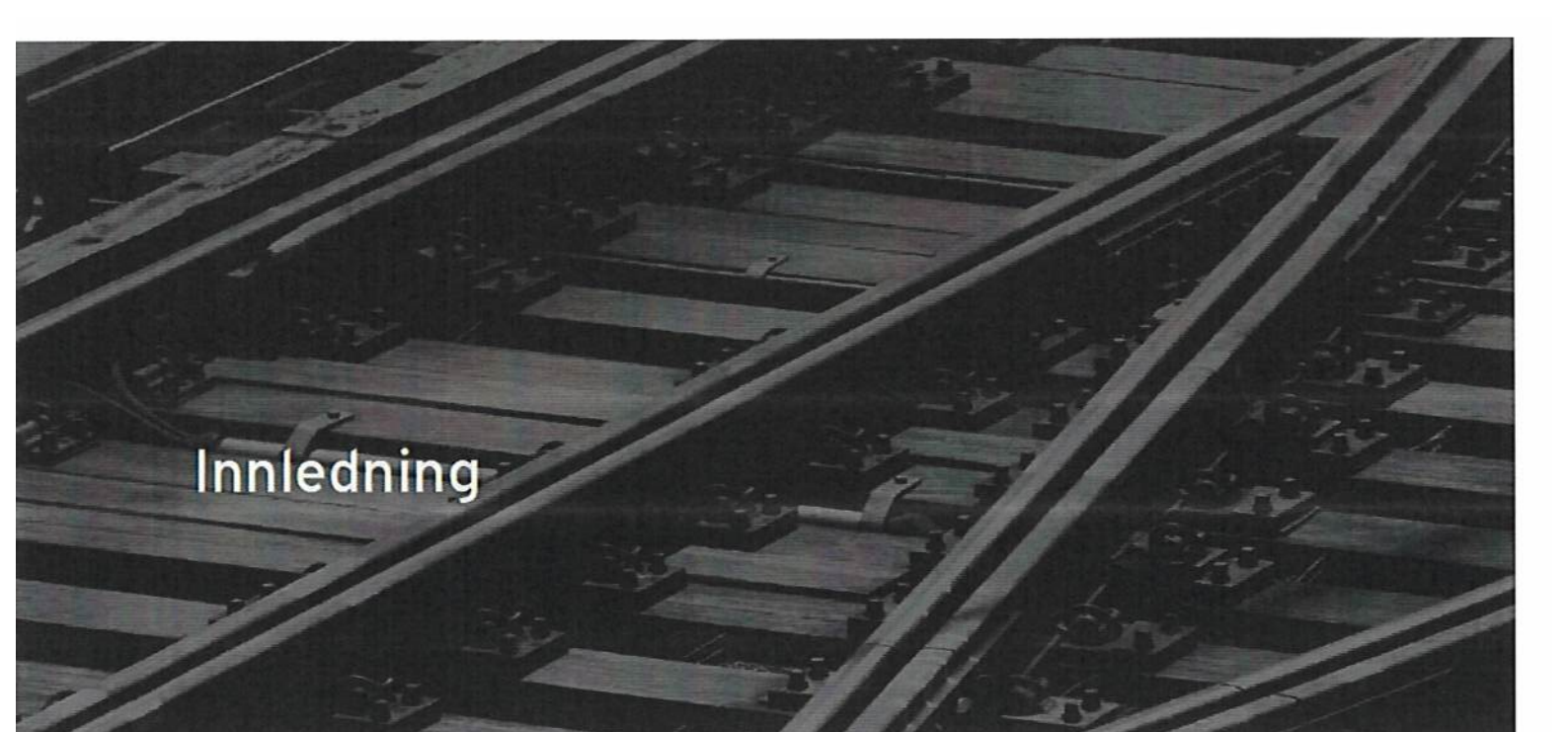
Med vennlig hilsen

Ernst & Young AS

Kjersti Haukom Syvertsen
Partner

Kontaktperson EY

Kjersti Haukom Syvertsen, Partner
Mobil: 975 33 603
kjersti.syvertsen@no.ey.com

Innledning

Bakgrunn

Situasjonen med Covid-19 har medført en rekke støtteordninger fra staten til forskjellige mottakere, så også innenfor jernbanetrafikken. Det er gjennom Jernbanedirektoratet bevilget midler i støtte til persontogoperatørene. Støtten er bevilget gjennom tilleggsavtaler med de ulike togoperatørene og disse tilleggsavtalene stiller krav til sluttrapportering, og at denne er revidert av togoperatørens valgte revisor.

Ved avtalenes utløp har Jernbanedirektoratet behov for å kontrollere at togoperatørene har fulgt de krav og retningslinjer som er beskrevet i tilleggsavtalene for å bekrefte at de er berettiget støtten. Jernbanedirektoratet har inngått en avtale med EY for å gjennomføre revisjon av avtalenes krav.

Formål

Formålet med revisjonen er å gjennomføre nødvendige kontroller og handlinger for å sikre at togoperatøren har fulgt de avtalte krav og retningslinjer. Det vil blant annet omfatte gjennomgang av rapporterte regnskapstall, kartlegging av hvilke andre støtteordninger som eksisterer, hvilke ordninger de ulike togoperatørene har søkt på og status på disse, samt gjennomgang av de gjennomførte kostnadsreducerende og inntektssikrende tiltak togoperatørene har utført.

Tilleggsavtalene har bestemmelser for blant annet hva som skal rapporteres til Jernbanedirektoratet, krav til revisjon fra togoperatørens revisor og andre føringer til togoperatørens tiltak for inntektssikring og kostnadsreduksjon i perioden. Gjennomgangen av de ulike togoperatørens rapportering er utformet basert på de ulike avtalenes spesifikke krav og retningslinjer.

Anbefalinger

Vi har oppsummert funn og anbefalinger i rapporten. Selskapet må selv vurdere oppfølging av de funn og anbefalinger som nevnes i rapporten.

Kjersti Haukom Syvertsen
Partner

Innholdsfortegnelse

1	Sammendrag	4
2	Vår tilnærming	6
	2.1 Angrepsvinkel og omfang	6
	2.2 Gjennomføring	6
	2.3 Avgrensning	6
3	Våre observasjoner og anbefalte tiltak	7
	3.1 Krav til rapportering	8
	3.1.1 Rapportering av regnskapstall	8
	3.1.2 Opplysning om støtteordninger	10
	3.1.3 Rapportering av konserninterne kjøp og salg	12
	3.2 Krav om inntektssikring og kostnadsbesparelser	13
	3.3 Krav til revisjon	14
	3.3.1 Prinsipper benyttet i rapporteringen	14
	3.3.2 Krav til revisjon av inntekter	17
	3.3.3 Krav til revisjon av kostnader	19
	Vedlegg 1 - Regjeringens tiltakspakker	22
	Vedlegg 2 - Prinsippnotat	24
	Vedlegg 3 - Utestående avsetninger	26
	Vedlegg 4 - Rapporterte regnskapstall	27
	Vedlegg 5 - Analyse kjørende personale	28
	Vedlegg 6 - Analyse marginalprofitt	29
	Vedlegg 7 - ISRS 4400 erklæring	31

1 Sammendrag (1:2)

1. Funn og anbefalinger

Tilleggsavtale Covid-19 til Trafikkavtalen 2013-2028 mellom Flytoget AS og Samferdselsdepartementet (Samferdselsdepartementet har overdratt sine rettigheter og plikter etter Trafikkavtalen til Jernbanedirektoratet) stiller krav til rapportering og økonomiske tiltak for Flytoget AS i avtaleperioden.

Revisjonen har identifisert tilleggsavtalens relevante krav og foretatt en vurdering av hvorvidt Flytoget AS har etterlevd disse kravene.

Vurderingen er foretatt basert på observasjoner i form av mottatt dokumentasjon og samtaler med Flytoget AS. Flytoget AS har i forbindelse med regnskapsrapporteringen utarbeidet et prinsippnotat med tilhørende prinsippforklaringer. Prinsippnotatet beskriver bakgrunnen for de rapporterte regnskapstallene i henhold til tilleggsavtalen mellom Flytoget AS og Jernbanedirektoratet, og forholdet mot ordinært driftsregnskap. Prinsippene er kjent for og godkjent av Jernbanedirektoratet. Togoperatørens revisor har i deres erklæring, etter standarden ISRS 4400 Avtalte kontrollhandlinger, kontrollert at disse prinsippene er etterfulgt. Se prinsippnotat vedlagt i vedlegg 2, samt en oversikt over benyttede prinsipper i 3.3.1.

Under følger et sammendrag av revisjonens funn og anbefalinger.

Revisjonen anbefaler at Jernbanedirektoratet tar stilling til hvorvidt et gjennomsnittlig avvik på 1,2 % flere solgte billetter enn brukte billetter i samme periode er akseptabelt med hensyn på periodisering av billettinntekter. Ref. rapportens avsnitt 3.3.2.

Videre anbefaler revisjonen at Jernbanedirektoratet tar stilling til Flytoget AS og Flytoget AS sin revisor risikovurdering knyttet til cut-off testing av kostnader fra januar 2021, og hvorvidt slik testing i forbindelse med ordinær revisjon av togoperatørens årsregnskap er tilstrekkelig. Ref. rapportens avsnitt 3.3.3.

Utover det nevnte forhold over er revisjonens vurdering at det ikke er identifisert øvrige forhold som tilsier at de indentifiserte krav i tilleggsavtalen ikke er etterlevd av Flytoget AS.

1 Sammenheng (2:2)

2. Avsetninger til oppfølging

I henhold til avsnitt 3.1.1 er det et krav i tilleggsavtalen at avsatte inntekter og kostnader skal avregnes mot faktiske inntekter og kostnader i perioden. Dersom det er kostnader/inntekter som på grunn av eksisterende samarbeid med andre aktører først avregnes senere enn 90 dager etter avtaleoppgjør, skal det gjennomføres en etterjustering av vederlaget for tilleggsavtalen når resultatet av slik avregning blir kjent. Flytoget AS har i sin regnskapsrapporteringer per 31.12.20 avsetninger på ca. 25 MNOK. Revisjonen har fått bekreftet at ved utgangen av mai 2021 har Flytoget gjenværende avsatte kostnader på til sammen 11,5 MNOK som ikke er avregnet. 7,2 MNOK av denne forpliktelsen vedrører 2019 og påvirker således ikke driftsregnskapet for 2020. Det er derav 4,3 MNOK som foreløpig ikke er avregnet mot faktiske inntekter og kostnader ved utgangen av mai 2021. Se vedlegg 3 for spesifisering av avsetninger.

Revisjonen har forespurt togoperatør om hvorvidt de allerede avregnende avsetningene traff 100% eller om de har hatt noen avregningseffekt i positiv eller negativ retning som burde vært hensyntatt i endelig rapportering til Jernbanedirektoratet. Togoperatør opplyser at de har tatt stikkprøver på noen av de største postene hvor det overordnende resultatet viser at de har hatt en underavsetning.

Revisjonen anbefaler at Jernbanedirektoratet følger opp at samtlige avsatte kostnader og inntekter avregnes mot faktiske kostnader og inntekter, og at eventuelle avregningseffekter av de utestående 4,3 MNOK nevnt over vurderes for etterjustering av vederlaget når avregning er foretatt.

I tillegg til avsetninger nevnt over har revisjonen observert at det for støtte mottatt fra kompensasjonsordningen for næringslivet kun er rapportert faktisk mottatt støtte for perioden mars til april. Mottatt støtte for resterende måneder i 2020 er rapportert basert på estimerte tall. Flytoget AS har mottatt faktisk støtte for samtlige måneder i perioden, og avregningen av faktisk støtte mot estimert støtte viser at rapportert inntekt fra kompensasjonsordningen for næringslivet er 112 TNOK høyere enn faktisk mottatt støttebeløp.

Revisjonen anbefaler at Jernbanedirektoratet, i endelig avregning av vederlag, tar hensyn til at rapporteringen fra Flytoget AS viser 112 TNOK for høye inntekter fra kompensasjonsordningen for næringslivet. Ref. rapportens avsnitt 3.1.2.

2 Vår tilnærming

2.1 Angrepsvinkel og omfang

Revisjonen baserer seg på dokumentasjon mottatt av Jernbanedirektoratet og Flytoget AS (heretter togoperatøren). I tillegg er det foretatt møter og avklaringer med togoperatøren og deres revisor ved behov. Tilleggsavtalen mellom Jernbanedirektoratet og togoperatøren stiller krav til rapportering, revisorattestasjon av rapporteringen og øvrige føringer til togoperatørens økonomiske tiltak i avtaleperioden. Revisjonen baserer seg på de identifiserte krav og retningslinjer som er beskrevet i tilleggsavtalen med togoperatøren.

Revisjonen er gjennomført med fokus på de forhold som knytter seg til finansiell rapportering og økonomiske tiltak. Det er ikke tatt stilling til driftsmessige forhold som blant annet krav om opprettholdelse av togavganger eller lignende.

2.2 Gjennomføring

Togoperatøren har mottatt støtte for perioden 12. mars 2020 til 31. desember 2020 og har i tråd med avtale levert regnskapsrapportering og revisorattestasjon til Jernbanedirektoratet. Kravene og retningslinjene i tilleggsavtalen er vurdert opp mot mottatt rapportering og tilhørende revisorattestasjon. Det er videre foretatt samtaler med togoperatøren i perioden april til juni 2021.

Vi vil i det påfølgende kapittelet beskrive avtalens krav, våre observasjoner og eventuelle anbefalte tiltak. Identifiserte krav er merket med henvisning til tilleggsavtalens bilag og avsnitt.

2.3 Avgrensninger

Denne rapporten beskriver de aktuelle forhold knyttet til tilleggsavtalen «Tilleggsavtale Covid-19» til «Trafikkavtalen 2013-2028 mellom Flytoget AS og Jernbanedirektoratet», gjeldende fra 12. mars 2020 til og med 31. desember 2020.

EYs rapport bygger på dokumentasjon og informasjon mottatt i perioden januar til mai 2021. Rapporten er utarbeidet på grunnlag av de opplysninger som er gitt og den dokumentasjon som har vært gjort tilgjengelig for EY.

EY fraskriver seg ethvert ansvar for mulige feil eller utelatelser som følge av at EY har mottatt uriktige eller ufullstendige opplysninger eller dokumentasjon. Det gjelder både dokumentasjon fra Jernbanedirektoratet og togoperatør.

3 Våre observasjoner og anbefalte tiltak

3.1 Krav til rapportering

3.1.1 Rapportering av regnskapstall (1:2)

Krav til togoperatørens rapportering av regnskapstall - Tilleggsavtalens bilag B - 1.3	
Krav	Avtalens beskrivelse
1.	«Leverandøren plikter å utlevere regnskapstall periodisert per kalendermåned eller del av kalendermåned for hele tilleggsavtalens løpetid innen 90 dager etter tilleggsavtalens opphør.» «Regnskapstallene skal fordeles per togprodukt...»
2.	«Regnskapstallene skal (...) være i henhold til Bilag J Metode for periodisering»
3.	«I avregningen skal de avsatte kostnadene avregnes mot faktiske kostnader som er mottatt etter regnskapsavslutning for den aktuelle perioden.»

Observasjoner

Med hensyn til krav 1 over har togoperatøren utlevert regnskapstall periodisert per kalendermåned for hele avtaleperioden. Regnskapsrapporten er ikke fordelt på flere togprodukt, men av det revisjonen har observert har togoperatøren kun ett togprodukt slik at fordeling ikke er nødvendig. Tilleggsavtalen opphørte 31. desember 2020. Av korrespondanse på e-post mellom Jernbanedirektoratet og togoperatøren som EY har fått tilgang til synes rapporteringen å være i Jernbanedirektoratets hende innen 90 dager etter tilleggsavtalens opphør.

Tilleggsavtalen gjelder en konsesjonsavtale på strekningen Asker - Oslo lufthavn. Strekningen Asker - Drammen - Asker skal dermed i utgangspunktet ikke inkluderes i driftsregnskapet. Etter samtale med togoperatør får revisjonen bekreftet at kostnader for strekningen Asker - Drammen - Asker også er inkludert i regnskapsrapporteringen. Dette begrunnes med at togoperatør ikke har mulighet til å snu ved Asker stasjon. Revisjonen har fra togoperatør mottatt bekreftelse fra Bane NOR på at dette er et faktum. Jernbanedirektoratet bekrefter dermed at det er en åpning for at kostnader og inntekter i forbindelse med kjøring på strekningen Asker - Drammen - Asker kan inkluderes i driftsregnskapet.

Med hensyn til regnskapsrapporteringen har Jernbanedirektoratet opplyst at inntekter og kostnader fra avganger utover bestilt produksjon ikke skal være en del av det rapporterte regnskapet fra togoperatøren. Revisjonen har i forbindelse med mottatt rapportering forespurt togoperatør hvorvidt inntekter og kostnader utover bestilt produksjon er medtatt i det rapporterte regnskapet. Togoperatøren opplyser at slike inntekter og kostnader ikke er medtatt i regnskapsrapporteringen, med unntak av strekningen Asker - Drammen - Asker beskrevet over. Togoperatøren henviser videre til prinsipper for rapportering av produksjonsuavhengige inntekter og kostnader. Prinsippene omtales ytterligere i avsnitt 3.3.1

Med hensyn på krav 2 over henviser vi til krav om revisjon beskrevet i avsnitt 3.3

3.1 Krav til rapportering

3.1.1 Rapportering av regnskapstall (2:2)

Observasjoner (fortsetter..)

Krav 3 beskrevet over synes ikke å være et forhold togoperatøren plikter å opplyse om i sin rapportering, men heller et krav om behandling av regnskapstall i rapporteringen. Revisjonen har hatt samtaler med togoperatøren for å kartlegge togoperatørens etterlevelse av kravet. Etter samtale med togoperatør kan de bekrefte at det har blitt laget en oversikt over alle avsetninger etter endt periode som ikke er avregnet. Togoperatør har i sin regnskapsrapporteringer per 31.12.20 avsetninger på ca. 25 MNOK. Revisjonen har fått bekreftet at det ved utgangen av mai 2021 kun er 11,5 MNOK av disse som ikke er avregnet. Videre gjelder 7,2 MNOK av denne forpliktelsen 2019, og påvirker således ikke driftsregnskapet for 2020. Det er derav 4,3 MNOK som foreløpig ikke er avregnet mot faktiske inntekter og kostnader ved utgangen av mai 2021. Se vedlegg 3 for spesifisering av avsetninger.

Revisjonen har forespurt togoperatør om hvorvidt de allerede avregnende avsetningene traff 100% eller om de har hatt noen avregningseffekt i positiv eller negativ retning som burde vært hensyntatt i endelig rapportering til Jernbanedirektoratet. Togoperatør opplyser at de har tatt stikkprøver på noen av de største postene hvor det overordnende resultatet viser at de har hatt en underavsetning.

Vurderinger

Etter revisjonens vurdering er det ikke avdekket forhold som tilsier manglende etterlevelse av kravene beskrevet over.

Anbefaling

Revisjonen anbefaler at Jernbanedirektoratet følger opp at eventuelle avregningseffekter av de utestående 4,3 MNOK nevnt over vurderes for etterjustering av vederlaget når avregning er foretatt.

3.1 Krav til rapportering

3.1.2 Opplysning om støtteordninger (1:2)

Krav til togoperatørens opplysning om støtteordninger - Tilleggsavtalens bilag B - 1	
Krav	Avtalens beskrivelse
1.	«Leverandør har ansvaret for å (...) søke på alle relevante offentlige støtteordninger knyttet til koronaviruset»
2.	«Leverandøren plikter videre å opplyse hvilke andre statlige støtteordninger knyttet til koronaviruset som er omsøkt og hvilke støtte som er mottatt»

Revisjonens grunnlag for vurdering av relevante støtteordninger

Revisjonen har ved vurdering av relevante støtteordninger lagt til grunn regjeringens tiltakspakker som oppsummert av Skatteetaten på deres nettsider, samt Skatteetatens lettelsers på sanksjoner og praktisering av reglene. Se vedlegg 1 for en oppsummering av Skatteetatens liste over tiltakspakker og lettelsers som er lagt til grunn for vurderingen.

Av tiltak med påvirkning på rapporterte regnskapstall har revisjonen vurdert at følgende tiltak er aktuelle for togoperatøren.

- Arbeidsgiveravgift - Redusert sats med 4 % i mai og juni
- Kompensasjonsordning 1 for næringslivet (mars - august)
- Kompensasjonsordning 2 for næringslivet (september - desember)
- Lønnstilskudd for å ta permitterte tilbake i jobb

Observasjoner

Med hensyn til krav 1 får revisjonen opplyst at togoperatør har bokført etter gjeldene regler knyttet til redusert sats for arbeidsgiveravgift. I tillegg er det grunnnet store nok inntektsbortfall, søkt om støtte fra kompensasjonsordning 1 for næringslivet. Denne støtten er innvilget og mottatt for månedene mars til og med august. Revisjonen observerer at kravet til omsetningsbortfall for å være berettiget støtte i kompensasjonsordningen for næringslivet (mars - august) var minst 20% i mars 2020 og minst 30% fra april til august 2020. Revisjonen har foretatt søk etter togoperatørens navn i Skatteetatens database for innsyn i vedtak om tildelt tilskudd fra kompensasjonsordningen og får bekreftet mottatt støtte for samtlige måneder i perioden. Faktisk mottatt støtte for mars og april er inkludert som inntekt i rapporteringen til Jernbanedirektoratet, mens det for månedene mai til august kun er lagt inn estimert støtte.

Togoperatøren opplyser i tillegg at det også er søkt om støtte fra kompensasjonsordning 2 for næringslivet fra september til desember 2020. Denne ordningen baserer seg på samme prinsipp og er gjeldene for foretak med mer enn 30% omsetningsfall som følge av koronapandemien. Togoperatør har i følge søk i Skatteetatens database mottatt støtte for hele perioden. Estimert støtte for september til desember er inkludert som inntekt i rapporteringen til Jernbanedirektoratet.

Avregning av faktisk mottatt støtte mot rapportert estimat viser at togoperatøren totalt for hele perioden har mottatt 112 TNOK mindre i støtte fra kompensasjonsordningen for næringslivet enn hva som er lagt til grunn i mottatt regnskapsrapportering.

3.1 Krav til rapportering

3.1.2 Opplysning om støtteordninger (2:2)

Observasjoner (fortsetter..)

I tillegg til kompensasjonsordningen for næringslivet opplyser togoperatør er det søkt og mottatt støtte om lønnstilskudd for å ta permitterte tilbake i jobb. Denne støtten er inkludert i regnskapsoppstillingen under øvrige inntekter i oktober. Togoperatør har vært gjenstand for kontroll av denne støtten og måtte med det tilbakebetale 232 TNOK av opprinnelig støtte på 2 232 TNOK. Revisjonen har påsett at regnskapet er korrigert for endret tilskudd i den endelige regnskapsoppstillingen.

I lys av krav 2 har togoperatøren ikke opplyst om omsøkte støtteordninger i mottatt rapportering. Revisjonen har i samtaler med togoperatøren fått opplyst at det ikke er søkt på andre statlige støtteordninger knyttet til koronaviruset enn ordningene nevnt over, da ingen øvrige relevante ordninger foreligger. Revisjonen har undersøkt Skatteetatens oversikt over statlige støtteordninger uten å identifisere andre relevante ordninger. Se vedlegg 1 for utdrag av Skatteetatens oversikt.

Vurderinger

Etter revisjonens vurdering er det for kompensasjonsordningen for næringslivet kun rapportert faktisk mottatt støtte for mars og april (estimert beløp for resterende måneder) til tross for at togoperatøren har mottatt støtte for samtlige måneder i perioden. Dette innebærer at rapportert inntekt fra kompensasjonsordningen for næringslivet er 112 TNOK høyere enn faktisk mottatt støttebeløp.

Anbefaling

Revisjonen anbefaler at Jernbanedirektoratet, i endelig avregning av vederlag, tar hensyn til at rapporteringen fra togoperatøren viser 112 TNOK for høye inntekter fra kompensasjonsordningen for næringslivet

3.1 Krav til rapportering

3.1.3 Rapportering av konserninterne kjøp og salg

Krav til togoperatørens opplysning om konserninterne kjøp og salg - Tilleggsavtalens bilag B - 1.3	
Krav	Avtalens beskrivelse
1.	<i>«Kostnader/inntekter fra konserninterne kjøp/salg skal fremlegges for Oppdragsgiver og grunnlag for beregning skal redegjøres for spesielt.»</i>
2.	<i>«Det skal kunne dokumenteres at beregningen er i henhold til gjeldene prinsipper for prising av varer og tjenester i konsernforhold.»</i>

Observasjoner

Med hensyn til krav 1 og 2 over observerer revisjonen at det ikke er fremlagt opplysninger om konserninterne kjøp og salg i togoperatørens rapportering. I samtaler med togoperatøren får revisjonen opplyst at det ikke eksisterer noe konsernstruktur i 2020.

Vurderinger

Etter revisjonens vurdering er det ikke avdekket forhold som tilsier manglende etterlevelse av kravene beskrevet over.

Anbefaling

N/A

3.2 Krav om inntektssikring og kostnadsbesparelser

Krav til togoperatørens inntektssikring og kostnadsbesparelser – Tilleggsavtale pkt. 6 og bilag B - 1	
Krav	Avtalens beskrivelse
1.	<i>«Leverandøren har ansvaret for å tjene inn trafikkinntekter og andre inntekter knyttet til leveransen (...) i den grad det er mulig»</i>
2.	<i>«Leverandøren skal utføre Leveransen så kostnadseffektivt som mulig.»</i>
3.	<i>«Leverandøren plikter å benytte alle muligheter for forsikringsutbetalinger som kan kompensere tap eller utgifter.»</i>

Observasjoner

Med hensyn til krav 1 over har revisjonen gjennomført samtaler med togoperatøren for å kartlegge hvilke tiltak som er gjennomført for å tjene inn trafikkinntekter og andre inntekter. Togoperatøren opplyser om at det er gjort en løpende vurdering av produksjonsbehov av togoperatørens smitteverngruppe. Dette betyr at togoperatør har justert produksjonen sin iht. gjeldene tiltak for å skape trygghet blant de reisende, samt kommunisert dette tydelig. Togoperatøren har også blitt sertifisert innen smittevern av DNV i 2020. I tillegg opplyser togoperatøren om at de i perioden har hatt alle ordinære betalingskanaler operative for å opprettholde attraktivitet blant sine reisende.

Vedrørende krav 2 over opplyser togoperatør at de har hatt flere kostnadsbesparende tiltak samt tiltak for å sikre en best mulig kontantstrøm i perioden. Produksjonen av togavganger er blitt redusert i store deler av perioden. Dette har igjen ført til en rekke permitteringer av ansatte, og ledergruppen har frastått fra bonus og lønnsøkning. I tillegg er markedsføringsnivået redusert og planlagte investeringer er blitt utsatt. Togoperatør har også tatt et bevist valg ved å bruke interne ressurser og derav holdt tilbake på kjøp av innleide tjenester.

I lys av krav 3 over opplyser togoperatøren at de ikke har benyttet seg av forsikringer i tilknytning til Covid-19 da ingen relevante forsikringer foreligger.

Vurderinger

Etter revisjonens vurdering er det ikke avdekket forhold som tilsier manglende etterlevelse av kravene beskrevet over.

Anbefaling

N/A

3.3 Krav til revisjon

3.3.1 Prinsipper benyttet i rapporteringen (1:3)

I henhold til avtale mellom togoperatør og Jernbanedirektoratet er det fra togoperatørens side utarbeidet et prinsippnotat, se vedlegg 2. Dette prinsippnotatet legger grunnlaget til hvordan de ulike regnskapslinjene er behandlet i regnskapsoppstillingen. Rapporterte regnskapstall er vedlagt i vedlegg 4. Under følger en oppstilling av prinsippene benyttet av togoperatørens i deres regnskapsrapportering, fordelt per regnskapslinje. Togoperatørens revisor har gjennomført kontrollhandlinger for å sikre etterlevelse av prinsippene. Revisorerklæringens kontroller er omtalt i avsnittene 3.3.2 og 3.3.3 under.

I vår gjennomgang har revisjonen delt prinsippene inn etter kategorier for behandling i regnskapsrapporteringen. Kategoriseringen skiller på inntekter, kjørende personale, andre produksjonsavhengige kostnader og produksjonsuavhengige kostnader. Revisjonen har gjennomgått prinsippene med Jernbanedirektoratet, og i den sammenheng gjennomført følgende analyser:

1. For å kartlegge og vurdere om bruk av en normalmåned som grunnlag for rapportering av personalkost i forbindelse med tilleggsavtalen er en egnet løsning, er det gjennomført en analyse som viser effekten av normalkost vs. faktisk kostnad knyttet til kjørende personale. Analysen indikerer at beregnet normalkost for kjørende personale er lavere enn faktisk kostnad for de avtalte produksjonsnivåene. Se vedlegg 5 for analyse og ytterligere forklaringer.
2. Inntekter medtatt i driftsregnskapet er justert med en volumjustert andel basert på forholdet mellom bestilt og faktisk produksjon. Denne volumjusterte andelen varierer mellom 50% og 100% av faktiske inntekter. Videre følger det av prinsippene at produksjonsuavhengige kostnader innregnes med 100 % av faktiske kostnader. For å ta stilling til rimeligheten av at produksjonsuavhengige kostnader innregnes med 100 %, har revisjonen gjennomført en analyse av hvorvidt de ekstra kjørte avgangene utover bestilt produksjon genererer et marginaloverskudd eller et marginalunderskudd. Analysen indikerer at marginalprofitten ved å kjøre flere tog er negativ. Se vedlegg 6 for analyse og ytterligere forklaringer.

Inntekter

Regnskapslinjer	Prinsipp
Inntekter	
Trafikkinntekter	For perioden har togoperatør volumjustert billettinntektene for ulikt produksjonsnivå, se oversikt i vedlegg 2. I de periodene hvor det har vært ulike produksjonsnivåer innenfor en kalendermåned er billettinntekter justert med billettinntektene de respektive dagene sett opp mot produksjonsnivået.
Øvrige inntekter	Togoperatør har en avtale om et fast månedlig beløp uavhengig av produksjonen. Regnskapslinjen er dermed satt opp med 100% av verdi. For gebyrinntekter er beløpet justert med en produksjonsbrøk.
Komp.ordningen	Støtte er søkt og mottatt for periodene mars - desember. Beløpene er produksjonsuavhengige og er tatt inn med full verdi. For månedene mai- desember er det kun lagt inn estimerte tall, og ikke faktisk mottatt støtte, ref. avsnitt 3.1.2.

Trafikkinntekter er medtatt i driftsregnskapet med en volumjustert andel for bestilt produksjon fra Jernbanedirektoratet. Se vedlegg 2 for en oversikt over produksjonsbrøkene ut fra bestilt produksjon. Prinsippet innebærer at andelen av totale trafikkinntekter som rapporteres i forbindelse med tilleggsavtalen justeres basert på forholdet mellom faktisk produksjon og bestilt produksjon.

Regnskapslinjene «Øvrige inntekter» og «komp.ordningen» er i hovedsak produksjonsuavhengige.

3.3 Krav til revisjon

3.3.1 Prinsipper benyttet i rapporteringen (2:3)

Kjørende personale

Regnskapslinjer	Prinsipp
Togproduksjonskostnader	
Kjørende personale	Togoperatør tar utgangspunkt i en normalmåned, januar, hvor kostnader for feriepenger og kostnader for avsatt arbeidsgiveravgift og feriepenger er trukket ut. Videre er det lagt inn en forventet lønnsøkning, satt til 2% av fastlønn. Lønnskostnader for en normalmåned er deretter ganget med nivå på bestilt volum (1 tog = ■■■ og 3 tog = ■■■).

Togoperatør opplyser i prinsippnotat, se vedlegg 2, at basert på interne estimater anslås det at det ved en produksjon på 1 tog i timen behøves ■■■ av normal bemanning, mens det tilsvarende tallet for 3 tog i timen er ■■■. Tallene baserer seg på følgende tabell og forhold:

	6 tog i timen (ES)			3 tog i timen (ES)			1 tog i timen (ES)		
	FTF	FTV	TOT	FTF	FTV	TOT	FTF	FTV	TOT
Produksjonstimer	■■■								
Andel av 6 tog i timen	■■■								

Togoperatør opplyser at de ved en produksjon på 3 tog i timen har rundet ned til ■■■ basert på produksjonstimer. For 1 tog i timen har togoperatør satt allokering til ■■■. Som man ser av tabellen over er dette noe høyere enn rene produksjonstimer (basert på ruteplan) skulle tilsi. Togoperatør forklarer at dette har sin bakgrunn i tre forhold:

1. Togoperatør må i tillegg hensynta et økt uttak og innsetting av materiell, som en følge av at togene må rulleres for å unngå tekniske utfordringer som oppstår i forbindelse med hensetting.
2. Covid-19 har medført en økning i sykefravær, og således har det blitt lagt til grunn et høyere beredskapsnivå blant operativt personell.
3. Turneringsmodellen for avløsning er mindre effektiv ved 1 tog i timen.

Andre produksjonsavhengige kostnader

For regnskapslinjene beskrevet under er det gjort en prosentvis volumjustering basert på nivået på bestilt produksjon og faktisk produksjon (målt som antall tog i timen). Dersom det har vært ulik produksjon gjennom en kalendermåned er dette hensyntatt ved å sette opp en prosentvis justering for antall dager.

Regnskapslinjer	Prinsipp
Togproduksjonskostnader	
Renhold	Togoperatør allokere volumjustert andel for produksjonsnivå i perioden av bokførte kostnader.
Energikostnader togfremføring	Togoperatør allokere volumjustert andel for produksjonsnivå av bokførte kostnader
Kjørevegsavgift	
Kjørevegsavgift	Togoperatør har allokert volumjustert andel for produksjonsnivå i perioden av faktiske bokførte kostnader vedrørende sporleie
Avvikskostnader	
Egne kostnader	Togoperatør har allokert volumjustert andel for produksjonsnivå i perioden av faktisk bokførte avvikskostnader

3.3 Krav til revisjon

3.3.1 Prinsipper benyttet i rapporteringen (3:3)

Produksjonsuavhengige kostnader

Regnskapslinjene beskrevet under er i hovedsak satt opp med faktisk bokførte kostnader i perioden, og er uavhengig av produksjon bestilt.

Regnskapslinjer	Prinsipp
Togproduksjonskostnader	
Støtteaktiviteter, personale	Togoperatør allokere lønnskostnader for en normalmåned (se kjørende personal på forrige side), med justering ved permisjon.
Andre togproduksjonskostnader, inkl adm	Togoperatør allokere samtlige kostnader bokført.
Vedlikehold	
Egne kostnader	Togoperatør allokere lønnskostnader for en normalmåned (se kjørende personal på forrige side) for ansatte på avdeling 4500 teknisk.
Vedlikeholds kontrakter eksterne	Togoperatør allokere drifts- og vedlikeholdskostnader bokført på avdeling 4500 teknisk, justert for renhold av tog samt tillegg av lagerleie på Grorud fra Mantena for perioden.
Verkstedleie	Ingen kostnader medtatt.
Markedskostnader	
Salg- og markedsføringskostnader (egne)	Togoperatør allokere samtlige bokførte salgs- og markedsføringskostnader for perioden.
Servering	Ingen kostnader medtatt.
Salg- og billetteringskostnad	Togoperatør allokere lønnskostnader for en normalmåned (se kjørende personal på forrige side) for operativ ledelse, justert for permisjoner i perioden. I tillegg totale bokførte kostnader for salgsprovisjoner og IT distribusjon.
Kjøretøykostnader	
Kjøretøyleie/avskrivning kjøretøy	Togoperatør allokere faktisk månedlige avskrivningskostnad for 16 togsett og 16 mellomvogner.
Avskrivning tungt vedlikehold	Togoperatør allokere faktiske avskrivninger teknisk avdeling for perioden, justert for det som allerede er kostnadsført under posten «Kjøretøyleie/avskrivning kjøretøy».
Avvikskostnader	
Underleverandører	Ingen kostnader medtatt.
Bedriftsgenerelle kostnader	
Personal	Togoperatør allokere resten lønnskostnader for en normalmåned som ikke allerede er allokert. Dette med unntak av avdeling 4600 Nye forretningsområder.
Kapital	Ingen kostnader medtatt.
Andre	Togoperatør allokere resterende kostnader for perioden som ikke er allokert i noen av postene over. Dette med unntak av avdeling 4600 Nye forretningsområder.

3.3 Krav til revisjon

3.3.2 Krav til revisjon av inntekter (1:2)

Krav til revisjon av inntekter - Bilag J -1.1	
Krav	Avtalens beskrivelse
1.	«For inntekter skal revisor kontrollere og rekalkulere at Leverandøren har fulgt metodikken det er enighet om.»
2.	«Revisor skal gjennomføre cut-off testing av inntekter for avtaleperioden og påse at grunnlaget før fordeling er korrekt periodisert.»

Observasjoner

Revisjonen har mottatt revisorerklæring knyttet til avtaleperioden, utført av togoperatørens valgte revisor. Revisorerklæringen er utført etter standarden ISRS 4400 Avtalte kontrollhandlinger, og er satt opp per måned gjeldene i avtaleperioden. Se vedlegg 7 for revisorerklæringen for desember som eksempel. Handlingene til togoperatørens revisor baserer seg på å kontrollere om de prinsipper det er enighet om mellom togoperatør og Jernbanedirektoratet er riktig benyttet. Prinsippene baserer seg på prinsippnotat og tilhørende prinsippforklaringer kommentert i avsnitt 3.3.1 over.

Med hensyn til krav 1 over observerer revisjonen at tilleggsavtalens bilag J omfatter metode for periodisering av inntekter. Tilleggsavtalens bilag J avsnitt 2 omfatter metode for periodisering før og etter 12. mars 2020. Tilleggsavtalens bilag J avsnitt 3 omfatter metodikk for periodisering i avtaleperioden. Det observeres at det i ISRS 4400 erklæringens kontrollhandlinger punkt 1, 2 og 19 beskrives at det for inntekter i de gjeldene månedene er kontrollert at togoperatøren har fulgt gjeldene prinsipp beskrevet i 3.3.1.

Med hensyn til krav 1 over observerer revisjonen at tilleggsavtalens bilag J avsnitt 3 beskriver at «avsatte inntekter og kostnader skal avregnes mot faktiske kostnader og inntekter mottatt etter regnskapsavslutning for den aktuelle perioden». Revisjonen referer her til det som står skrevet i avsnitt 3.1.1 krav 3.

Med hensyn til krav 2 observeres det i ISRS 4400 erklæringens punkt 19 at togoperatørens revisor har kontrollert avstemming av regnskapssystem mot datavarehus for sammenstilling av billettinntekter som inkluderer salgsrapport fra hvert forsystem for alle måneder i perioden. Togoperatørens revisor rapporterer ingen avvik knyttet til denne kontrollen. Videre har revisor foretatt kontroll av én salgsbatch per måned og kontrollert at tidspunkt for innbetaling tilsvarer tidspunkt for inntektsføring. Togoperatørens revisor observerer ingen funn.

Revisor har i tillegg innhentet rapport som viser differanse mellom antall solgte billetter og antall brukte billetter i perioden og kontrollert differansen. Revisjonen observerer her at differansen mellom antall brukte og solgte billetter i april er oppgitt feil i ISRS 4400 erklæringen. Differansen skal være 481 billetter og ikke 462 billetter som står oppnevnt i revisorerklæringen. I samtaler med togoperatørens revisor får vi bekreftet at differansen skal være 481 billetter. I tillegg er det oppgitt samme grunnlag for antall solgte og brukte billetter for august og september. I samtaler med togoperatørens revisor får vi opplyst at det er blitt gjengitt feil tall i revisorerklæringen for september. Korrekte tall for september er følgende [redacted] billetter kjøpt og [redacted] billetter solgt, som resulterer i en differanse på 587 billetter.

3.3 Krav til revisjon

3.3.2 Krav til revisjon av inntekter (2:2)

Observasjoner (fortsetter..)

Revisjonen har foretatt en beregning på gjennomsnittlig avvik av korrekte tall gjennom perioden som viser at det er solgt 1,153% flere billetter enn antall brukte billetter.

	Solgte	Brukte	Differanse	i %
Mars				1,00 %
April				3,78 %
Mai				1,10 %
Juni				1,21 %
Juli				1,25 %
August				-1,21 %
September				1,12 %
Oktober				1,00 %
November				1,07 %
Desember				1,23 %
SUM				
Gj.snitt avvik				1,153 %

Videre over observerer revisjonen at det ikke eksplisitt er beskrevet cut-off handlinger etter avtaleperiodens opphør i ISRS 4400 erklæringens kontrollhandlinger. I samtaler med togoperatøren opplyses det at de ikke er kjent med at det foreligger inntekter som ikke er hensyntatt eller inntektsført innenfor den aktuelle perioden. Revisjonen observerer at periodiseringen av salgsinntekter mot salgsrapporter er ivaretatt gjennom kontrollene i revisorerklæringen punkt 19 beskrevet i forrige avsnitt.

Vurderinger

Etter revisjonens forståelse er billettinntekter bokført basert på solgte billetter. Et avvik mellom solgte og brukte billetter vil således kunne føre til at rapporterte billettinntekter avviker fra faktiske benyttede billetter. Etter revisjonens vurdering er det ikke avdekket andre forhold som tilsier manglende etterlevelse av kravene beskrevet over.

Anbefaling

Revisjonen anbefaler at Jernbanedirektoratet tar stilling til hvorvidt et gjennomsnittlig avvik på 1,2 % flere solgte billetter enn brukte billetter i samme periode er akseptabelt med hensyn på periodisering av billettinntekter.

3.3 Krav til revisjon

3.3.3 Krav til revisjon av kostnader

Krav til revisjon av kostnader – Bilag J -1.1	
Krav	Avtalens beskrivelse
1.	<i>«For kostnader skal revisor vurdere om Leverandør har et korrekt estimat for perioden, herunder at Leverandør følger de regnskapsprinsipper Leverandør vanligvis benytter og at lineær fordeling er korrekt beregnet.»</i>
2.	<i>«Revisor skal gjennomføre cut-off testing av kostnader i perioden, og påse at grunnlaget for fordeling er korrekt periodisert.»</i>

Observasjoner

Revisjonen har mottatt revisorerklæring knyttet til avtaleperioden, utført av togoperatørens valgte revisor. Revisorerklæringen er utført etter standarden ISRS 4400. Se vedlegg 7 for revisorerklæringen for desember som eksempel. Handlingene togoperatørens revisor baserer seg på å kontrollere om de prinsipper det er enighet om mellom togoperatør og Jernbanedirektoratet er riktig benyttet, se avsnitt 3.3.1. Prinsippene baserer seg på et prinsippnotat og tilhørende prinsippforklaringer.

Med hensyn til krav 1 over observeres det at det i ISRS 4400 erklæringens kontrollhandlinger punkt 4 til 18 beskrives at det for kostnader i de gjeldene månedene er kontrollert at togoperatøren har fulgt avtalte prinsipper beskrevet i avsnitt 3.3.1. Det påpekes også i ISRS 4400 erklæringens punkt 20 at det ikke er avdekket avvik i henhold til togoperatørens rutiner for periodisering av kostnader for noen av enkeltmånedene innad i perioden.

Med hensyn til krav 2 observeres det i ISRS 4400 erklæringens punkt 20 at det er foretatt kontroll av fem tilfeldige bilag per måned i perioden i kategorien «Bedriftsgenerelle kostnader, andre» og kontrollert om de er kostnadsført i riktig periode. Revisjonen observerer at det for enkelte måneder er funnet avvik. Etter samtale med togoperatør gjelder disse avvikene innad i perioden og at de i så måte ikke påvirker rapporteringen. Togoperatør opplyser videre at de ikke er kjent med at det foreligger kostnader som ikke er hensyntatt eller kostnadsført innenfor den aktuelle perioden.

Videre over observerer revisjonen at det ikke eksplisitt er beskrevet cut-off handlinger etter avtaleperiodens opphør i ISRS 4400 erklæringens kontrollhandlinger. Revisjonen har forhørt seg med togoperatørens revisor om hvorvidt de har gjennomført cut-off handlinger etter avtaleperiodens opphør. Togoperatørens revisor opplyser at de ikke har kontrollert bilag i januar for å vurdere om de skulle vært med i desember. Dette begrunnes med at de i samråd med togoperatør ikke fant at risikoen for manglende kostnader var aktuell for støtteordningen som gis på grunnlag av kalkulert forventet fortjeneste. Videre opplyser revisor at de har gjort handlingen tilknyttet denne risikoen i deres ordinære revisjon. Gjennom denne handlingen har de testet 20 transaksjoner tilknyttet fire unike betalinger av fakturaer i januar 2021 for å kontrollere om periodisering per desember 2020 var korrekt. Togoperatørens revisor opplyser at det var ingen avvik i kontrollen.

3.3 Krav til revisjon

3.3.3 Krav til revisjon av kostnader

Vurderinger

Etter revisjonens vurdering er det ikke eksplisitt utført cut-off handlinger rettet mot kostnader bokført etter avtaleperiodens slutt i togoperatørens revisorerklæring.

Anbefaling

Revisjonen anbefaler at Jernbanedirektoratet tar stilling til togoperatørens og togoperatørens revisors risikovurdering knyttet til cut-off testing av kostnader fra januar 2021, og hvorvidt slik testing i forbindelse med ordinær revisjon av togoperatørens årsregnskap er tilstrekkelig.

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

Om EY

EY er en ledende global aktør innen revisjon, skatt og avgift, transaksjoner og rådgivning. Gjennom kontinuerlig fokus på kvalitet bygger vi tillit i kapitalmarkedene og i økonomier over hele verden. Gjennom å utvikle gode ledere som forplikter seg til å levere det vi lover bidrar vi til å bygge et bedre arbeidsliv for våre ansatte, kunder og lokalsamfunn.

Ernst & Young AS inngår i det globale nettverket til Ernst & Young, og kan referere til en eller flere av medlemmene av Ernst & Young Global Limited, der hvert medlem er en egen juridisk enhet. Ernst og Young Global Limited er et britisk selskap med begrenset ansvar og leverer ingen tjenester til kunder. For mer informasjon, se www.ey.com/no

© 2021 Ernst & Young AS

All Rights Reserved

Vedlegg 1 – Regjeringens tiltakspakker (1:1)

Utdrag av skatteetatens liste over tiltakspakker

Kilde: <https://www.skatteetaten.no/tiltakspakker#forskuddsskatt>

Oppdatert 20.04.21 (tiltakspakker gjeldene tilleggsavtalens periode)

Forskuddsskatt

- Utsatt frist for innbetaling av termin 1 og 2 i 2020

Arbeidsgiver og a-melding

- Utsatt betalingsfrist for 2. og 3. termin
- AGA reduseres med 4% i mai og juni
- Tvangsmulkt i a-ordningen ble midlertidig stanset til og med 5.oktober

Skattelegging av ansatte

- Skattefritak for nødvendige naturalytelser som mottas som følge av koronasituasjonen

Kompensasjonsordningen for næringslivet

Krav for å få tilskudd:

- Være skattepliktige i Norge
- Registrert før 1.mars 2020
- Ha ansatte
- Ha betalt og oppfylt rapporteringsplikten
- Ikke være under konkursbehandling eller avvikling
- Foretaket må ha tilstrekkelig høyt omsetningsfall som følge av virusutbruddet
- Minst 20% i mars og minst 30% fra april 2020 til februar 2021
- Ha faste, uunngåelige kostnader
- Ikke drive innenfor næringer som er utenfor kompensasjonsordningen

Lønnskudd for å ta permitterte tilbake i jobb

- Arbeidsgivere som tar egne permitterte tilbake i jobb, kan få utbetalt et beløp per ansatt for periodene juli og august, samt oktober-desember

Skattemelding for næringsdrivende og selskaper

- Leveringsfrist for skattemeldingen 2019 utsettes fra 31.mai til 31.august

Avklaring for næringsdrivende og selskaper

- Formueskatt - Økt rabatt for aksjer og driftsmidler med mer
- Utsatt frist for omdannelse av virksomhet
- Midlertidig startavskrivninger på 10 prosent for saldogruppe d (maskiner mv.)
- Utvidet opsjonsskatteordning for små oppstartsselskaper
- Omgjøring av utbyttevedtak som følge av koronapandemien
- SAF-T regnskapsfil - midlertidig utsettelse (gjelder ikke lenger)
- Utkjøring av matvarer og liknende
- Skatteinsentivordning for investeringer i oppstartsselskap

Vedlegg 1 - Regjeringens tiltakspakker (2:2)

Utdrag av skatteetatens liste over tiltakspakker

Kilde: <https://www.skatteetaten.no/tiltakspakker#forskuddsskatt>

Oppdatert 20.04.21 (tiltakspakker gjeldene tilleggsavtalens periode)

Merverdiavgift

- Tvangsmulkt stanset midlertidig
- Innbetalingsfrist utsettes for avgiftspliktige med alminnelig skattleggingsperiode (2 månedlig)
- Merverdiavgift - betalingsutsettelse eller redusert leie
- Utleie av bygg eller anlegg - reglene om tilbakegående merverdiavgiftsoppgjør endres
- Endring i redusert sats for mva. - Lav sats for persontransport, overnatting, allmennkringkasting samt adgang til kino, idrettsarrangementer, fornøylesparker og opplevelsessentre er redusert fra 12 til 6 prosent fra og med 1. april 2020 til 30. juni 2020.

Særagifter

- Midlertidig lettelse i kravene til tilintetgjøring/destruksjon av varer
- Flypassasjeravgiften er midlertidig opphevet ut 2021
- Utsatt rapportering- og betalingsfrist for noen særagifter
- Midlertidig fritak for CO2-avgift på naturgass og LPG

Bil- og kjøretøyavgifter

- Midlertidig lettelse for kortvarig bruk av utenlandsregistrerte kjøretøy i Nore og tillatelse til privat lagring av utenlandsregistrerte kjøretøy i Norge

Formueskatt

- For personlig bedriftseiere og aksjonærer: utsatt betaling og formuesskatt hvis negativt årsresultat i 2020

Tilbakeføring av underskudd

- For selskaper: Tilbakeføring av underskudd mot beskattet overskudd i 2018/2019

Nye regler for utsatt betaling

- Nye regler for betalingsutsettelse gjelder fra 12.juni. Det kan søkes om utsettelse til 28.februar 2021. Næringsdrivende, selskap og privatpersoner som opplever likviditetsproblemer som følge av koronasituasjonen kan søke om utsatt betaling av de fleste skatte og avgiftskrav som Statens innkrevingsentral kan gi betalingsutsettelse for.
- Avdragsordning fra 1. april 2021
- Redusert forsinkelsesrentesats

Vedlegg 2 - Prinsippnotat (1:2)

Støtte fra Jernbanedirektoratet (JDIR)

I henhold til undertegnet avtale mellom JDIR og Flytoget har vi satt opp et resultat (med inntekt/kostnadslinjer gitt oss fra JDIR), med utgangspunkt i faktisk regnskap, justert for noen faktorer som fremgår av kontrakten.

Inntekter:

Billettinntekter: For perioden mar-mai har Flytoget volumjustert billettinntektene for ulikt produksjonsnivå, samt at avtalen for mars gjelder f.o.m 12.03.20.

I perioder hvor støttekjøpet fra Jernbanedirektoratet gjelder 1 tog i timen, er billettinntekter fordelt på følgende måte ut ifra Flytogets faktiske produksjon:

Faktisk produksjon	Andel av billettinntekter
1 tog i timen	
3 tog i timen	
6 tog i timen	

I perioder hvor støttekjøpet fra Jernbanedirektoratet gjelder 3 tog i timen, er billettinntekter fordelt på følgende måte ut ifra Flytogets faktiske produksjon:

Faktisk produksjon	Andel av billettinntekter
3 tog i timen	
6 tog i timen	

I enkelte perioder har det vært ulike produksjonsnivåer innenfor en kalendermåned. Billettinntekter er da justert med billettinntektene de respektive dagene sett opp mot produksjonsnivået.

Øvrige inntekter: Her har Flytoget en avtale om et fast månedlig beløp uavhengig av produksjonen, og derfor har vi satt opp denne med full verdi. For gebyrinntekter er beløpet justert med en produksjonsbrøk.

Kontantstøtte er søkt for og mottatt for periodene mar-mai. Beløpene er produksjonsuavhengige og tas inn med full verdi.

Kostnader:

De fleste av Flytogets kostnader er produksjonsuavhengige, hvorpå Flytoget har satt opp 100% av faktiske bokførte kostnader i perioden. Flytoget periodiserer som hovedregel alle større kostnadsposter, slik at bokførte kostnader per måned gir ett korrekt bilde. Det er derimot ett par større poster vedrørende faktura fra [redacted] som ikke er periodisert, men som det justeres for manuelt i kalkyleoppsettet.

Vedlegg 2 – Prinsippnotat (2:2)

Noen av kostnadslinjene kan derimot sies å være variable ut ifra produksjonsnivå. Dette gjelder:

- Kjørende personale
- Renhold
- Energikostnader
- Kjørevegsavgift
- Avvikskostnader

For lønnskostnader til kjørende personale, har Flytoget tatt utgangspunkt i en normal måned – januar 2020. Det er så justert for avsetninger til feriepenger, arbeidsgiveravgift av feriepenger og lønnsvekst. Basert på interne estimater anslåes det at det ved en produksjon på 1 tog i timen behøves [redacted] av normal bemanning, mens det tilsvarende tallet for 3 tog i timen er [redacted]. Kostnadskalkylen er justert ut ifra dette etter nivået på støttekjøpet fra Jernbanedirektoratet i respektive måneder.

For de øvrige variable kostnadslinjene i kalkylen, er det gjort en prosentvis justering ut ifra nivået på støttekjøpet og faktisk produksjon (målt som antall tog i timen). Har det vært ulik produksjon gjennom en kalendermåned er dette hensyntatt ved å sette opp en prosentvis justering for antall dager.

Vi har holdt avdeling 4600 (nye tog helt ute av beregningene) samt alle finansposter.

Vedlegg 3 - Utestående avsetninger

Avsetninger per 31.12.20

Fakturanumr	Beskrivelse	Beløp
52001194		
52001195		
52001209		
52001198		
52001201		
52001215		
52001247		
52001217		
52001244		
52001246		
52001180		
52001184		
52001179		
52001187		
52001188		
52001167		
52001177		
52001183		
52001224		
52001241		
52001249		
52001250		
52001256		
52001257		
52001262		
52001259		
52001258		
52001266		
52001268		
52001267		
SUM		24 551 283,39

Gjenværende avsetninger som ikke er avregnet per mai 2021

Fakturanr.	Beskrivelse	Opprinnelig avsetning	Ikke avregnet per mai	Kommentar
52001198				Står igjen fra 2020
52001184				Står fortsatt - referer seg til 2019*
52001261				pr april
SUM			-11 510 076	
Faktisk utestående per mai 2021			-4 299 582	

* Avsetningen gjelder en klagesak [redacted] fra 2019, og påvikrer således ikke 2020 tallene i det hele tatt

Vedlegg 4 - Rapporterte regnskapstall

Utdrag av mottatt regnskapsrapportering gjeldene periode 12.03.2020 til 31.12.2020

		Sum
Inntekter (1000)		
Trafikkinntekter		
Øvrige inntekter		
Komp. Ordningen		
Sum inntekter		
Kostnader (1000)		
Togproduksjonskostnader	Kjørende personale	
	Støtteaktiviteter, personale	
	Renhold	
	Energikostnader togfremføring	
	Andre togproduksjonskostnader, inkl adm	
Vedlikehold	Egne kostnader	
	Vedlikeholdskontrakter eksterne	
	Verkstedleie	
Markedskostnader	Salg- og markedsføringskostnader (egne)	
	Servering	
	Salg- og billetteringskostnader	
Kjøretøykostnader	Kjøretøyleie/avskrivning kjøretøy	
	Avskrivning tungt vedlikehold	
	Andre kjøretøykostnader	
Kjørevegsavgift		
Avvikskostnader	Egne kostnader	
	Underleverandører	
Bedriftsgenerelle kostnader (andel konsern)	Personel	
	Kapital	
	Andre	
Driftsresultat		
Egenandel		
Total		
Maksimal støtte		
Mottatt støtte		

Vedlegg 5 - Analyse kjørende personale

Analyse - effekt av normal kost vs. faktisk kost

Lønnskostnad normalmåned - Januar		Estimat
Kjørende personale - 6 tog i timen		
Estimat 3 tog i timen		
Estimat 1 tog i timen		

Analyse av treffsikkerhet i estimat	Estimert	Faktisk *)	Avvik
6 tog i timen			
3 tog i timen			
1 tog i timen			

*) Faktisk kostnad er basert på et snitt av månedene med faktisk produksjon på hhv. 6, 3 og 1 tog i timen. 6 tog: september og november, 3 tog: juli, august og desember, 1 tog: april.

Det er estimerte tall som ligger til grunn for rapporterte kostnader til Jernbanedirektoratet. Dette estimatet er basert på lønnskostnader for en normalmåned - Januar. Revisjonen har sett på de innrapporterte estimerte tallene opp mot faktiske kostnader for de ulike togproduksjonene. Analysen viser at det for 3 og 1 tog i timen er estimert en lavere kostnad enn faktisk påløpt for de aktuelle månedene. For 6 tog i timen er estimert kostnad MNOK 4 høyere enn faktisk basert på gjennomsnittlig kostnad for september og november. I rapporteringen til Jernbanedirektoratet er det ikke rapportert kostnader basert på 6 tog i timen da det kun har vært bestillinger på 1 og 3 tog i timen. Analysen indikerer at rapportert kostnad for kjørende personale er lavere enn faktisk basert på de utvalgte månedene.

Faktiske kostnader for kjørende personale er basert på faktisk total personalkostnad for flytogverter og flytogførere, minus kostnad for feriepenge inkludert arbeidsgiveravgift.

Vedlegg 6 - Analyse marginalprofitt

Analyse marginalprofitt - Juli

Bestilt: 1 tog

Kjørt: 3 tog

Total driftsmargin - faste og variable kostnader

Juli	Faktiske tall	Tilleggsavtale	Andel
Inntekter eks komp.ordning			
Totale kostnader			
Kostnader avdeling 4600			
Driftsres uten avd 4600	-		
Driftsmargin	-134 %	-236 %	

Driftsmargin - variable kostnader

Juli	Faktiske tall	Tilleggsavtale	Andel
Inntekter eks komp.ordning			
Kjørende personale			
Andre produksjonsavhengige kostnader			
Driftsresultat			
Driftsmargin	5 %	25 %	

Analyse marginalprofitt - Desember

Bestilt: 3 tog

Kjørt: 3 tog

Total driftsmargin - faste og variable kostnader

Desember	Faktiske tall	Tilleggsavtale	Andel
Inntekter eks komp.ordning			
Totale kostnader			
Kostnader avdeling 4600			
Driftsres uten avd 4600	-		
Driftsmargin	-373 %	-319 %	

Driftsmargin - variable kostnader

Desember	Faktiske tall	Tilleggsavtale	Andel
Inntekter eks komp.ordning			
Kjørende personale			
Andre produksjonsavhengige kostnader			
Driftsresultat			
Driftsmargin	-72 %	-58 %	

Vedlegg 6 - Analyse marginalprofitt

Total driftsmargin

For «total driftsmargin - faste og variable kostnader» har revisjonene tatt utgangspunkt i faktiske kostnader og inntekter (eks. kompensasjonstøtte) i regnskapet sett opp mot innrapporterte tall i regnskapsrapporteringen til Jernbanedirektoratet. For total driftsmargin påvirkes resultatet betydelig av at alle faste (produksjonsuavhengige kostnader) dekkes av tilleggsavtalen. Dette kommer tydelig frem der bestilt produksjon er lavere enn faktisk produksjon. Analysen er også gjennomført for september (bestilt 1 tog, kjørt 3 tog) og november (bestilt 3 tog, kjørt 6 tog) som indikerer samme utvikling.

Faktiske tall benyttet for å beregne total driftsmargin er basert på totale inntekter og kostnader i regnskapet.

Variabel driftsmargin

For driftsmargin basert på variable kostnader har revisjonen tatt utgangspunkt i produksjonsuavhengige inntekter og kostnader. For kostnader gjelder dette kjørende personale, renhold, energikostnader togfremføring, kjørevegsavgift samt avvikskostnader (egne kostnader). Driftsmargin basert på variable kostnader viser at produksjonsuavhengige inntekter og kostnader rapportert i forbindelse med tilleggsavtalen gir en høyere driftsmargin enn faktisk driftsmargin for Flytoget. Dette indikerer at marginalprofitten ved å kjøre flere tog er negativ. Analysen er også gjennomført for september (bestilt 1 tog, kjørt 3 tog) og november (bestilt 3 tog, kjørt 6 tog) som indikerer samme utvikling.

Faktiske tall benyttet for å beregne variabel driftsmargin er basert på grunnlaget for rapporterte tall i tilleggsavtalen, eksklusiv justeringer. I tillegg er det benyttet faktisk kostnad for kjørende personale i stede for normal kostnad.

Vedlegg 7 - ISRS 4400 erklæring

Desember

I tilleggsavtalen av 12.03.2020 – 31.12.2020 ble det stilt krav om jernbanedirektoratet skulle sikre at offentlige midler forvaltes i overensstemmelse med avtalene og reglene nedfelt der. Jernbanedirektoratet løste dette blant annet ved å be Flytoget, som igjen engasjerte sin revisor PwC til å gjennomføre visse, nærmere angitte kontrollhandlinger. Hensikten var å bistå i vurderingen av om de prinsipper det er enighet om mellom Flytoget AS og Jernbanedirektoratet er riktig benyttet i søknaden om støtte i henhold til tilleggsavtalen. PwCs erklæring med resultatet av deres arbeid gjengis nedenfor.

Til Jernbanedirektoratet

Rapport om faktiske funn vedrørende Flytogets søknad om støtte i henhold til Tilleggsavtalen for desember

Vi har gjennomført de handlinger som er avtalt med dere og listet opp nedenfor vedrørende Flytogets søknad om støtte i henhold til Tilleggsavtalen for desember (heretter Søknaden). Søknaden er en oppstilling som viser de andeler av Flytoget AS' inntekter og kostnader som i henhold til Søknaden er stønadsberettiget. Søknaden summerer seg til et underskudd på TNOK 36 740.

Vårt oppdrag ble utført i samsvar med ISRS 4400 "Avtalte kontrollhandlinger" og har gått ut på å kontrollere om de prinsipper det er enighet om mellom Flytoget AS og Jernbanedirektoratet er riktig benyttet i Søknaden samt gjøre kontroll av periodiseringen av et utvalg inntekter og kostnader. Vedrørende kontroll om prinsippene er riktig benyttet så fremgår prinsippene vi har kontrollert mot av dokumentene «Prinsippnotat» og «Prinsippforklaringer». Spesifikt omfatter våre kontroller å sjekke om grunnlaget for beregningen i Søknaden er hentet fra riktig avdeling og/eller internkonto i Flytoget sitt regnskapssystem, om det er gjennomført en beregning med det riktige prinsippet for den relevante kostnads- eller inntektstypen, om beregningen er matematisk riktig og at resultatet er riktig gjengitt i Søknaden.

Handlingene ble utført kun for å bistå dere i vurderingen av Søknaden og oppsummeres som følger: (se side 2-8)

(i)

Vedlegg 7 - ISRS 4400 erklæring

Desember

Våre kontroller				
Prinsipper som ligger til grunn for beregningen	Er grunnlaget for beregningen hentet fra riktig sted i Flytoget AS regnskap	Er beregningen gjennomført med riktig prinsipp	Er beregningen matematisk korrekt	Er det avdekket avvik
1. Trafikkinntekter Flytoget allokere volumjustert andel for produksjonsnivå i perioden av totale billettinntekter fra Flytoget AS' hovedbok for perioden til posten «Trafikkinntekter».	Ja	Ja	Ja	Nei
2. Øvrige inntekter Flytoget allokere volumjustert andel for produksjonsnivå i perioden av gebyrinntekter og samtlige øvrige driftsinntekter for perioden til posten «Øvrige inntekter».	Ja	Ja	Ja	Nei
3. Komp. Ordningen Flytoget allokere samtlige forventede inntekter fra kompensasjonsordning for foretak med vesentlig omsetningsfall som følge av koronasituasjonen i iht. utarbeidet soknad til posten «Komp. Ordningen».	Ja	Ja	Ja	Nei

Prinsipper som ligger til grunn for beregningen	Er grunnlaget for beregningen hentet fra riktig sted i Flytoget AS regnskap	Er beregningen gjennomført med riktig prinsipp	Er beregningen matematisk korrekt	Er det avdekket avvik
4. Kjørende personale For lønnskostnader i Soknaden tar Flytoget utgangspunkt i totale lønnskostnader for en «normalmåned», hvor kostnader for feriepenger og kostnader for avsatt arbeidsgiveravgift for feriepenger er trukket ut. I Soknaden er normalmånedet satt som januar 2020. Videre er det lagt inn en forventet lønnsøkning, satt til 2 % av fastlønn. Se eksempelberegning under: Totale lønnskostnader for januar 2020 - (feriepenger for januar + arbeidsgiveravgift av feriepenger for januar) +2% av fastlønn for januar 2020 = lønnskostnader for en normalmåned For kjørende personale er det allokert [redacted] av lønnskostnad for en normalmåned for avdeling 2331 (Flytogførere) og 3300 (Flytogvakter) [redacted] er Flytogets estimat på nødvendige lønnskostnad for å kjøre ett tog per time.	Ja	Ja	Ja	Nei

Prinsipper som ligger til grunn for beregningen	Er grunnlaget for beregningen hentet fra riktig sted i Flytoget AS regnskap	Er beregningen gjennomført med riktig prinsipp	Er beregningen matematisk korrekt	Er det avdekket avvik
5. Støtteaktiviteter, personale Flytoget allokere lønnskostnad for en normalmåned (se punkt 4), justert for permitteringer, for ansatte i avdeling 2340 (Operativt salg) til posten «Støtteaktiviteter, personale».	Ja	Ja	Ja	Nei
6. Renhold Flytoget allokere volumjustert andel for produksjonsnivå i perioden av bokførte kostnader på internkonto «029 - renhold av tog» i Flytoget sitt regnskapssystem, avdeling 4300 (Teknisk) til posten «Renhold».	Ja	Ja	Ja	Nei
7. Energikostnader togfremføring Flytoget allokere volumjustert andel for produksjonsnivå i perioden av bokførte kostnader på internkonto «7010 - strøm til tog» i Flytoget sitt regnskapssystem, avdeling 2330 (Drift) til posten «Energikostnader togfremføring».	Ja	Ja	Ja	Nei

Vedlegg 7 - ISRS 4400 erklæring

Desember

Prinsipper som ligger til grunn for beregningen	Er grunnlaget for beregningen hentet fra riktig sted i Flytoget AS regnskap	Er beregningen gjennomført med riktig prinsipp	Er beregningen matematisk korrekt	Er det avdekket avvik
8. Andre togproduksjonskostnader, inkl. adm. Flytoget allokere samtlige kostnader bokført på avdeling 2330 (Drift) for perioden som ikke er ført under andre poster i Soknaden og samtlige kostnader bokført på avdeling 1350 (IT driftstøtte) for perioden til posten «Andre togproduksjonskostnader, inkl. adm.»	Ja	Ja	Ja	Nei
9. Egne kostnader, vedlikehold Flytoget allokere lønnskostnader for en normalmåned (se punkt 4) for ansatte i teknisk avdeling (4500) til posten «Egne kostnader, vedlikehold»	Ja	Ja	Ja	Nei
10. Vedlikeholdskontrakter, eksterne Flytoget allokere drifts- og vedlikeholdskostnader bokført på avdeling 4500 (teknisk) for perioden, justert for renhold av tog ført i posten «Renhold» samt tillegg av lagerleie på Grorud fra Mantena for perioden til posten «Vedlikeholdskontrakter, eksterne»	Ja	Ja	Ja	Nei
11. Salg- og markedsføringskostnader (egne) Flytoget allokere samtlige bokførte salg- og markedsføringskostnader for perioden til posten «Salg- og markedsføringskostnader».	Ja	Ja	Ja	Nei

Prinsipper som ligger til grunn for beregningen	Er grunnlaget for beregningen hentet fra riktig sted i Flytoget AS regnskap	Er beregningen gjennomført med riktig prinsipp	Er beregningen matematisk korrekt	Er det avdekket avvik
12. Salg- og billetteringskostnader Flytoget allokere lønnskostnader for en normalmåned (se punkt 4) for ansatte i avdeling 2400 (Operativ ledelse), justert for permisjoner i perioden; totale bokførte kostnader for salgsprovisjoner på internkonto «7207 – Provisjon kredittkort» for perioden; og samtlige kostnader bokført på avdeling 1360 (IT Distribusjon) for perioden til posten «Salg- og billetteringskostnader».	Ja	Ja	Ja	Nei
13. Kjøretøyleie/avskrivning kjøretøy Flytoget allokere månedlige avskrivninger for 16 togsett og 16 mellomvogn bokført på avdeling 4500 (Teknisk) til posten «Kjøretøyleie/avskrivning kjøretøy».	Ja	Ja	Ja	Nei
14. Avskrivning tungt vedlikehold Flytoget allokere avskrivninger bokført på avdeling 4500 (Teknisk) for perioden, justert for det som allerede er kostnadsført under posten «Kjøretøyleie/avskrivning kjøretøy», til posten «Avskrivning tungt vedlikehold».	Ja	Ja	Ja	Nei

Prinsipper som ligger til grunn for beregningen	Er grunnlaget for beregningen hentet fra riktig sted i Flytoget AS regnskap	Er beregningen gjennomført med riktig prinsipp	Er beregningen matematisk korrekt	Er det avdekket avvik
15. Kjørevegsavgift Flytoget har allokert volumjustert andel for produksjonsnivå i perioden av faktiske kostnader vedrørende sporleie bokført på internkonto «7091 – Tjelsesordning kjøreveisavgift» til posten «Kjørevegsavgift».	Ja	Ja	Ja	Nei
16. Avvikskostnader, egne kostnader Flytoget har allokert volumjustert andel for produksjonsnivå i perioden av faktiske avvikskostnader bokført på internkontoer «7703 – leie av buss», «7707 – flytogggaranti» og «7708 – busskompensasjon Bane NOR» til avdeling 2330 (Drift) til posten «Avvikskostnader, egne kostnader».	Ja	Ja	Ja	Nei
17. Bedriftsgenerelle kostnader, personal Flytoget allokere totale lønnskostnader for en normalmåned, justert for lønnskostnader for en normalmåned for avdelingene for 2331 (Flytogførere), 3300 (Flytogverter), 2340 (Operativt salg), 4500 (Teknisk) og for 2400 (Operativ ledelse), og for gjennomsnittlig månedlig lønnskost for avdelingene for avdelingene 1350 (IT driftstøtte), 1360 (IT distribusjon) og 4600 (Nye forretningsområder) til posten «Bedriftsgenerelle kostnader, personal».	Ja	Ja	Ja	Ja – Se a) under matrisen

Vedlegg 7 - ISRS 4400 erklæring

Desember

Prinsipper som ligger til grunn for beregningen	Er grunnlaget for beregningen hentet fra riktig sted i Flytoget AS regnskap	Er beregningen gjennomført med riktig prinsipp	Er beregningen matematisk korrekt	Er det avdekket avvik
18. Bedriftsgenerelle kostnader, andre Flytoget allokere kostnader for perioden som ikke er inkludert i noen av postene over til posten «Bedriftsgenerelle kostnader, andre». Finansposter og kostnader knyttet til avdeling 4600 (Nye forretningsområder) holdes helt utenfor Sokenaden. Videre er det i denne posten inkludert 1/12 av en årlig faktura for pensjonsforsikring fra Storebrand som ble bokført i sin helhet i februar.	Ja	Ja	Ja	Ja – Se b) under matrisen
Kontroll av periodisering inntekter	Er det avdekket avvik i testing av avstemming mellom UBW og datavarehus samt kontroll av salgsbatch		Differanse mellom antall solgte billetter og antall brukte billetter i perioden	
19. Inntekter Vi har kontrollert avstemning av UBW (regnskapssystem) mot datavarehus for sammenstilling av billettinntekter som inkluderer salgsrapporter fra hvert forsystem for perioden. Vi har valgt ut 1 salgsbatch fra perioden og kontrollert at tidspunkt for innbetaling tilsvarer tidspunkt for inntektsføring. Vi har også innhentet rapport som viser differanse mellom antall solgte billetter og antall brukte billetter i perioden og kontrollert differansen.	Nei		Det er registrert at det er kjøpt billetter og brukte billetter i perioden. Differansen er følgende billetter (1,23 %).	
Kontroll av periodisering kostnader	Er det avdekket avvik i periodisering av kostnader		Er det avdekket avvik i henhold til Flytogets sine egne rutiner for periodisering av kostnader	
20. Kostnader Vi har kontrollert 5 tilfeldige kostnader for perioden i kategorien «Bedriftsgenerelle kostnader, andre» og kontrollert om de er kostnadsført i riktig periode.	Ja – Se c) under matrisen		Ja – Se c) under matrisen	

Vi rapporterer våre funn nedenfor:

- Med hensyn på punkt 17 har vi avdekket at det i utkast til Sokenaden var tatt kr 713 390 for lite fradrag for gjennomsnittlig lønnskostnad for avdelingene 1350, 1360 og 4500. Dette er korrigert i endelig versjon av Sokenaden.
- Med hensyn på punkt 18 har vi avdekket at det i utkast til Sokenaden var inkludert kostnader på kr 12 177 for mye. Dette er korrigert i endelig versjon av Sokenaden.
- Med hensyn på punkt 20 har vi avdekket at 1 av 5 kostnader var feil periodisert, total feil kr 20 604. 1 av 5 kostnader var feil periodisert i henhold til Flytogets sine egne rutiner, total feil kr 20 604.

Vedlegg 7 - ISRS 4400 erklæring

Desember

De ovenstående kontrollhandlingene utgjør verken revisjon eller forenklet revisorkontroll i samsvar med revisjonsstandardene. Dersom vi hadde utført tilleggshandlinger eller hadde gjennomført revisjon eller forenklet revisorkontroll i samsvar med revisjonsstandardene, kunne andre forhold ha kommet til vår kunnskap og blitt rapportert til dere. Derfor gir vi ikke uttrykk for noen sikkerhet for at Søknaden pr 31.12.2020 ikke inneholder vesentlige feil.

Vår rapport er utelukkende utarbeidet for det formål som er beskrevet i første avsnitt i denne rapporten og til deres informasjon, og skal ikke brukes til noe annet formål. Rapporten vedrører kun de kontoer og poster som er spesifisert ovenfor og omfatter ikke regnskapet for Flytoget AS som helhet.

Oslo, 8. mars 2021
PricewaterhouseCoopers AS

Marius Thorsrud
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

(10)

*PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316 org. no.: 987009713 MVA. www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap*